„Jeden duch po dwóch stronach granicy – ocalmy wspólne dziedzictwo kultury chrześcijańskiej”

Raciechowice – Vitanova – Hladovka, Cimhova

Konferencja pt. „Wpływ realizacji mikroprojektów na promocję kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego na pograniczu polsko-słowackim”

Nowy Targ, 30 sierpnia 2022 roku

„Jeden duch po dwóch stronach granicy – ocalmy wspólne dziedzictwo kultury chrześcijańskiej”

- projekt realizowany w 2017 roku przez gminę Raciechowice z trzema partnerami ze Słowacji: obec Hladovka (lider samorządów słowackich), Vitanova, Cimhova

- najistotniejszym elementem zadania były prace restauratorskie przy kapliczkach, krzyżach i pomnikach. Przeprowadzono je przy dwunastu obiektach – na każdego partnera przypadały trzy. Znalazły się wśród nich m.in. kolumny – krzyże stojące na cmentarzach, pomniki św. Floriana, Trójcy Św., kapliczki domkowe, słupowe i in.

- w ramach mikroprojektu realizowane były „posiady” – spotkania mieszkańców wszystkich partnerskich gmin, promujące dziedzictwo kulturowe obszaru

- wydano mapkę zabytkowych obiektów na trasie od Raciechowic po Cimhovą oraz broszurkę dokumentująca zrealizowane działania

Wartość mikroprojektu: 127 241,04 €

Zadanie pn. Letnie podziękowanie Bogu za zbiory - gmina Raciechowice

Moduł I: spotkanie poświęcone tradycjom związanym z pracami polowymi i dożynkami, realizowane w formie plenerowego festiwalu kultury polsko-słowackiej. W czasie wydarzenia odbył się przejazd szlakiem kapliczek zlokalizowanych na terenie gminy Raciechowice.

Zadanie pn. Letnie podziękowanie Bogu za zbiory – gmina Raciechowice

Moduł II: remont trzech kapliczek zlokalizowanych na terenie gminy.

Prace konserwatorskie przy kamiennej kapliczce przydrożnej w miejscowości Kawec

Kapliczka pochodząca najprawdopodobniej z 1801 roku. W związku z tym, że uległa zawaleniu, wymagała natychmiastowej interwencji konserwatorskiej. W bardzo złym stanie znajdował się sam kamień wystawiony na działanie wielu czynników niszczących. Płaskorzeźby, częściowo polichromowane, były mało czytelne, a drewniany krzyż mocno zniszczony.

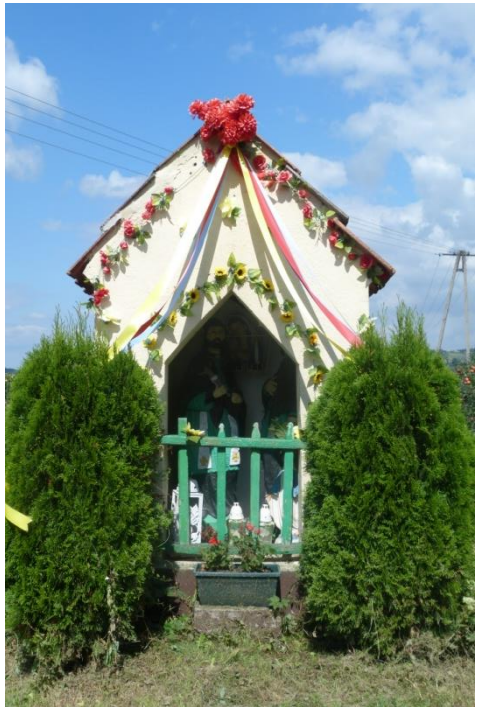

Zadanie pn. Letnie podziękowanie Bogu za zbiory – gmina Raciechowice

Prace konserwatorskie przy murowanej kapliczce domkowej z dwiema figurami św. Jana Nepomucena w miejscowości Poznachowice Górne

Kapliczka pochodzi najprawdopodobniej z końca XIX wieku. Posiada formę wolnostojącego, murowanego domku nakrytego dwuspadowym daszkiem. Wejście do kapliczki zamykane jest drewnianą bramką. W środku znajdują się dwie rzeźby św. Jana Nepomucena. Podstawowym założeniem prowadzonych prac było wykonanie pełnej konserwacji estetyczno-technicznej w celu przywrócenia zabytkowi i jego wyposażeniu pierwotnych walorów. Interwencji wymagała konstrukcja obiektu, należało wymienić dach. Pełnej konserwacji poddane zostały rzeźby.

Zadanie pn. Letnie podziękowanie Bogu za zbiory – gmina Raciechowice

Prace konserwatorskie przy murowanej kapliczce w typie „latarni umarłych” w miejscowości Bojańczyce

Kapliczka stanowi typowy przykład „latarni umarłej” – tego rodzaju obiekty stawiane były na skrzyżowaniu ważnych traktów drogowych, w tym przypadku miała ona wskazywać drogę do dworu. Wybudowana została w 1850 roku przez dawnych właścicieli dworu w Bojańczycach.
Stan zachowania kapliczki był niezadowalający. Zdegradowane tynki, ubytki, pęknięcia, złuszczająca się farba wymagały pilnej interwencji.

Zadanie pn: Z kolędą od kapliczki do kapliczki - obec Hladovka

Moduł I: spotkanie poświęcone tradycjom bożonarodzeniowym, wspólny śpiew polskich i słowackich kolęd i pastorałek, przeplatany prezentacją tradycji okresu świąt. W czasie spotkania odbył się tez przejazd szlakiem kapliczek obec Hladovka.

Zadanie pn: Z kolędą od kapliczki do kapliczki - obec Hladovka

Moduł II: remont trzech kapliczek zlokalizowanych na terenie obec.

Prace konserwatorskie przy kaplicy świętego Floriana

Zadanie pn: Z kolędą od kapliczki do kapliczki - obec Hladovka

Prace konserwatorskie przy krzyżu przy drodze do Vitanovej

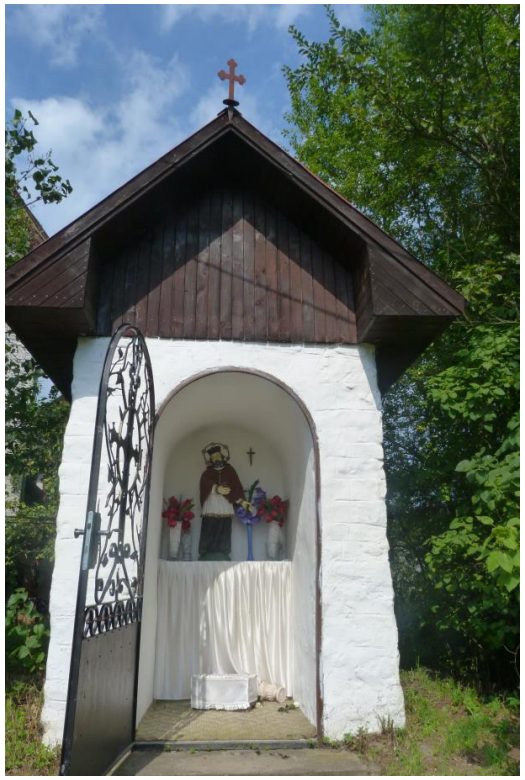

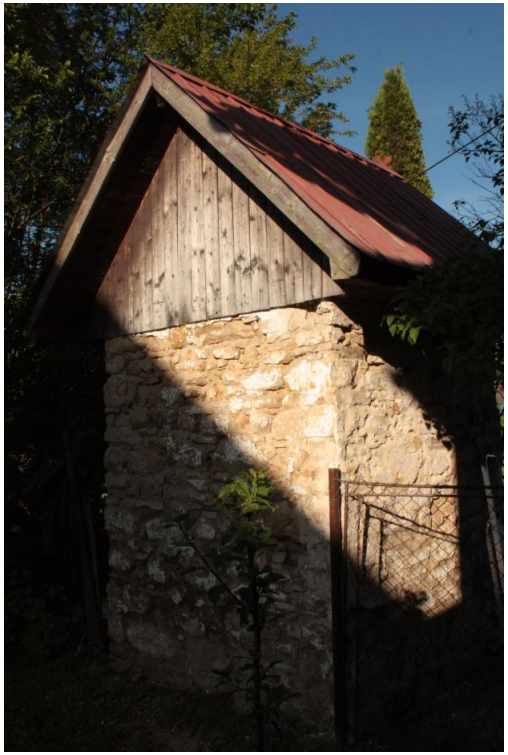
Zadanie pn: Z kolędą od kapliczki do kapliczki - obec Hladovka

Prace konserwatorskie przy kaplicy świętego Nepomucena

Zadanie pn. Majowe śpiewanie przy figurze Matki Boskiej – obec Vitanova

Moduł I: spotkanie poświęcone zwyczajom, obrzędom, tradycjom dotyczącym zalotów, narzeczeństwa, ślubu i wesela. W czasie spotkania miało miejsce także przejście szlakiem kaplic i krzyży przeznaczonych do remontu w ramach projektu.

Zadanie pn. Majowe śpiewanie przy figurze Matki Boskiej – obec Vitanova

Moduł II: remont trzech kapliczek zlokalizowanych na terenie obec.

Prace konserwatorskie przy krzyżu z rzeźbami Jezusa Chrystusa i Matki Boskiej, na cokole z płaskorzeźbą „Upadek pod krzyżem Pana Jezusa”

Zadanie pn. Majowe śpiewanie przy figurze Matki Boskiej – obec Vitanova

Prace konserwatorskie przy kamiennym krzyżu z postaciami Jezusa Chrystusa i Bolejącej Madonny na cmentarzu w Vitanovej

Zadanie pn. Majowe śpiewanie przy figurze Matki Boskiej – obec Vitanova

Prace konserwatorskie przy kapliczce filarowej ze sceną ukoronowania Najświętszej Marii Panny

Zadanie pn. Jesienne zaduszki u stóp Pana Jezusa – obec Cimhova

Moduł I: spotkanie poświęcone kultowi zmarłych – obrzędom, wierzeniom, rytuałom towarzyszącym okresowi starości i umierania, a także obchodom święta zmarłych i zaduszek oraz tematyce świętych patronów. W trakcie spotkania odwiedzono wszystkie zabytkowe obiekty poddane renowacji w ramach projektu.

Zadanie pn. Jesienne zaduszki u stóp Pana Jezusa – obec Cimhova

Moduł II: remont trzech kapliczek zlokalizowanych na terenie obec.

Prace konserwatorskie przy krzyżu z figurą Chrystusa i bolejącą Madonną

Zadanie pn. Jesienne zaduszki u stóp Pana Jezusa – obec Cimhova

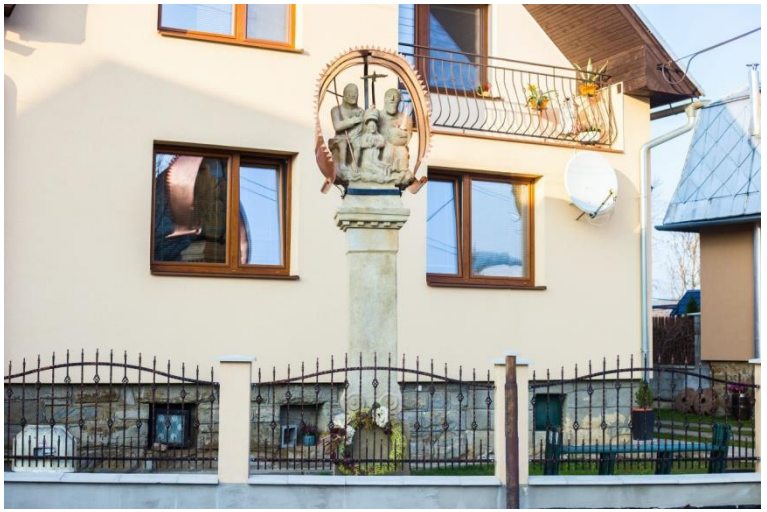
Prace konserwatorskie przy kaplicy z rzeźbą Ukoronowania Matki Bożej na Królową Nieba i Ziemi

Zadanie pn. Jesienne zaduszki u stóp Pana Jezusa – obec Cimhova

Prace konserwatorskie przy krzyżu z figurą Jezusa Chrystusa na cmentarzu przy kościele

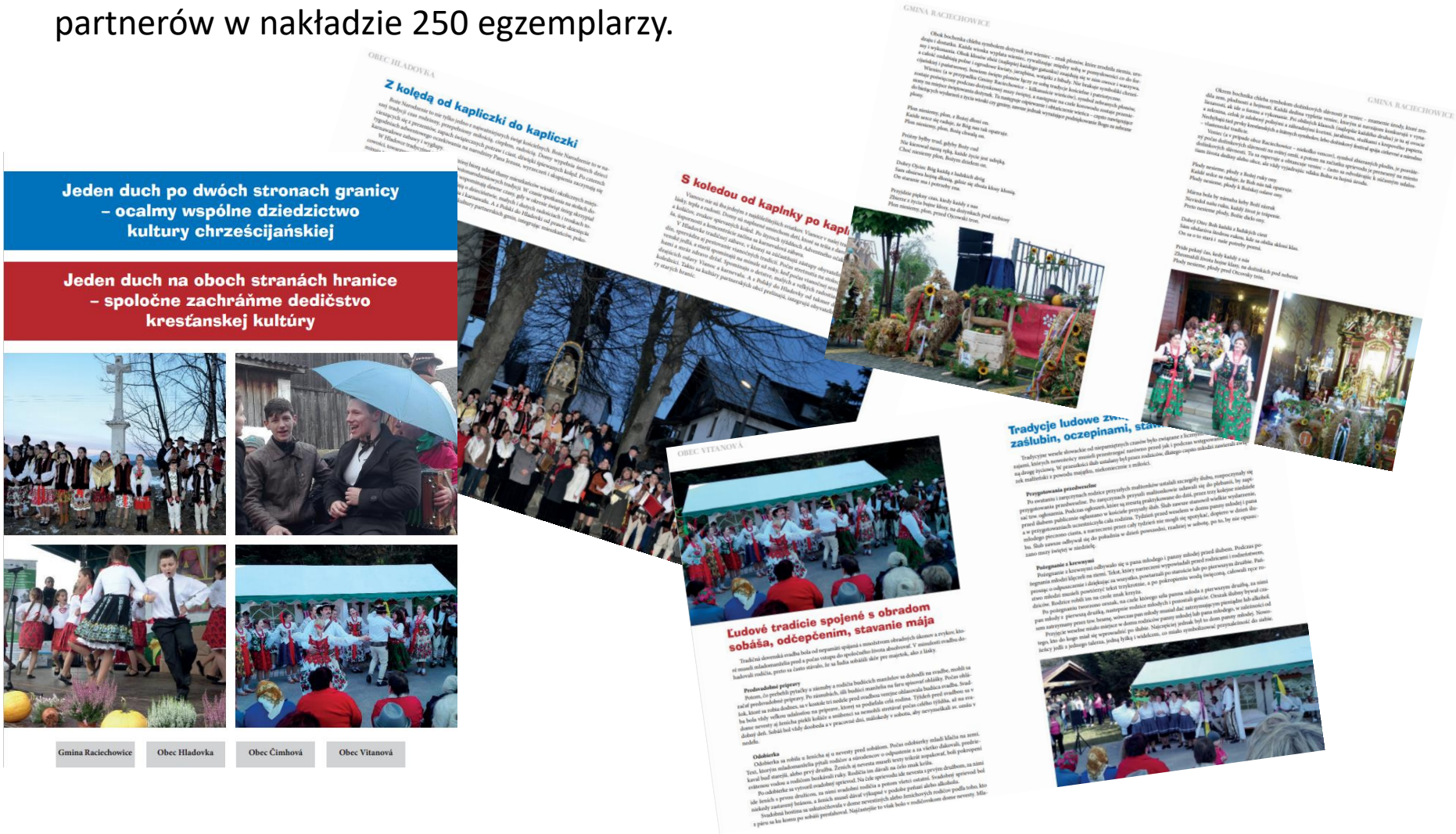

Publikacje opracowane w ramach mikroprojektu: broszura i mapa

Broszura stanowiła kompleksową dokumentację tekstową i graficzną realizowanego projektu oraz podsumowanie zgromadzonej w jego ramach wiedzy. Publikacja została przygotowana w dwóch wersjach językowych i przekazana każdemu z czterech partnerów w nakładzie 250 egzemplarzy.

Publikacje opracowane w ramach mikroprojektu: broszura i mapa

Mapa obszaru od Raciechowic przez Hladovkę, Vitanovą i Cimhovą prezentowała dwie główne trasy zwiedzania polsko-słowackiego pogranicza oraz opis zrealizowanego mikroprojektu i prezentacje zmodernizowanych w jego ramach zabytków.

Wskaźniki realizacji mikroprojektu

✓ liczba miękkich działań transgranicznych promujących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze pogranicza	**10**
✓ liczba zmodernizowanych elementów obiektów dziedzictwa kulturowego po zakończeniu prac restauracyjnych i konserwatorskich	**12**
✓ liczba organizacji uczestniczących w transgranicznych projektach na rzecz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	**16**
✓ liczba wejść na stronę internetową	**2 400**
✓ liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	**640**
✓ publikacje	**2**
✓ spotkania robocze	**1**
✓ podmioty, które otrzymały publikację	**4**
✓ liczba uczestników spotkań	**20**

Osiągnięte cele realizacji mikroprojektu

Cel główny:

Ochrona materialnych i niematerialnych elementów dziedzictwa kultury chrześcijańskiej na obszarze gmin Raciechowice, Hladovka, Vitanova, Cimhova oraz ich promocja wśród turystów odwiedzających pogranicze polsko-słowackie.

Cele szczegółowe:

1. Zmiana postrzegania przez mieszkańców czterech gmin dziedzictwa kultury chrześcijańskiej obszaru pogranicza polsko-słowackiego jako cennego elementu lokalnej tożsamości, który należy pielęgnować i zachować dla przyszłych pokoleń.
2. Zwiększenie znaczenia dziedzictwa kultury chrześcijańskiej w turystyce, w tym w turystyce religijnej - w jej przejawach materialnych i niematerialnych.

Co dalej???

Gmina Raciechowice pragnie kontynuować partnerską współpracę ze słowackimi samorządami – mamy nadzieję, że wcześniejsze projekty zachowają swoją ciągłość i będą mogły eskalować już w najbliższej przyszłości w wymiernej postaci.

- z wykorzystaniem funduszy transgranicznych planujemy zrealizować przebudowę centrum Raciechowic

- główną ideą inwestycji jest zachowanie odrestaurowywanego dworu jako punktu odniesienia dla nowego układu przestrzennego centrum

- proponowane przez architektów rozwiązania inspirują się m.in. rezultatami wypracowanymi w ramach projektów polsko-słowackich (wykorzystanie drewnianych platform, przeszklenie ich części – jak na platformie widokowej w Gruszowie wybudowanej z funduszy transgranicznych)

ARCHICAD EDUCATION VERSION

Dziękuję za uwagę.

Wacław Żarski
Wójt Gminy Raciechowice